

Lausunto

3.5.2024

VN/9653/2024
VN/9653/2024-MMM-5

Ympäristöministeriö

Maa- ja metsätalousministeriön lausunto luonnoksesta: valtioneuvoston asetukseksi puustoisten elinympäristöjen ennallistamiseen, kunnostukseen ja hoitoon vuosina 2022-2027 myönnettävästä tuesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Maa- ja metsätalousministeriö on arvioinut asetusluonnosta ja muistiota lähinnä valtiontukea ja valtionavustusta koskevan sääntelyn valossa sekä suhteessa luonnonsuojelulakiin (9/2023).

Asetusluonnoksen 2 §:stä käy ilmi, että siltä osin kuin tuki kohdistuu taloudelliseen toimintaan, tuki myönnettäisiin ns. de minimis –tukena eli vähämerkityksisenä tukena. Asetuksen 2 §:ään sisällytettäisiin viittaus uuteen vähämerkityksisiä tukia koskevaan asetukseen. Viittaus on tehty oikein.

Muistioluonnoksen 2.1 luvussa todetaan valtiontukisääntöihin liittyen mm. seuraavasti:

...Komissio on antanut yksityiskohtaisia sääntöjä siitä, millaiset valtiontuet ovat sallittuja ja siitä, millaisia menettelytapoja tukia myönnettäessä tulee noudattaa. EU:n valtiontukea koskeva sääntely mahdollistaa tuen ja tukiohjelman, jos kansallinen sääntely on sopusoinnussa EU:n valtiontukisääntelyn asettamien vaatimusten kanssa. EU-oikeus ei sisällä luonnon monimuotoisuuden edistämisen tukijärjestelmää koskevaa sisällöllistä sääntelyä.

Maininta siitä, ettei EU-oikeus sisällä luonnon monimuotoisuuden edistämisen tukijärjestelmää koskevaa sisällöllistä sääntelyä, kaivannee tarkennusta. On tietysti niin, että kansallisesti päätetään, miten luonnon monimuotoisuutta edistetään, mutta siltä osin kuin edistäminen on valtiontukea, on noudatettava EU:n valtiontukisääntöjä. Jos tällaisella edistämällä on liityntä metsätalouteen, mahdollisia sovellettavia valtiontukisääntöjä ovat tällöin vähämerkityksistä tukea koskevan sääntelyn ohella seuraavat:

- Maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden valtiontukea koskevat suuntaviivat (2022/C 485/01)
- Komission asetus (EU) 2022/2472 tiettyjen maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti, jäljempänä *maa- ja metsätalouden sekä maaseutualueiden tukien ryhmäpoikkeusasetus*
- Komission asetus (EU) 651/2014 tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti, jäljempänä *yleinen ryhmäpoikkeusasetus*.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.mmm@gov.fi

Edellä mainitut suuntaviivat ja ryhmäpoikkeusasetukset mahdollistavat tietyin edellytyksin luonnon monimuotoisuuden edistämiseen liittyviä toimia. Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että lausuntopyynnön mukaisiin tukiin soveltuu oikeusperustaksi myös vähämerkityksinen tuki, koska myönnetyt tuet ovat euromääräisesti pieniä. Luonnonsuojelulain 19 §:stä käy ilmi, että luonnon monimuotoisuuden suojelua ja hoitoa voidaan tukea rahallisesti (avustus), ja tavaroina tai palveluina (tuki). Näistä viime mainittu on valtioneuvoston päätöksen näkökulmasta tuettu palvelu. Maa- ja metsätalouden sekä maaseutualueiden tukien ryhmäpoikkeusasetuksen mukaan tuetuilla palveluilla tarkoitetaan tukimuotoa, jossa tuki myönnetään lopulliselle edunsaajalle välillisesti luontoissuorituksena ja maksetaan kyseisen palvelun tai toiminnan tarjoajalle. Vastaava määritelmä löytyy edellä mainituista suuntaviivoissa. Uudessa de minimis -asetuksessa ei mainita tuetun palvelun käsitettä. Estettä ei kuitenkaan ole sille, että vähämerkityksinenkin tuki myönnetään tuettuna palveluna. Koska tukea ei myönnetä avustuksen muodossa, ei valtioneuvoston päätös (688/2001) sovellu. Monimuotoisuuden edistämiseen liittyvää tuettua palvelua koskevat laintasaiset perussäännökset on näin ollen sisällytetty luonnonsuojelulakiin. Maa- ja metsätalousministeriö esittää, että informatiivisuuden vuoksi muistio- luonnosta täydennettäisiin seuraavin maininnoin:

- Kyseessä on tavaroina ja palveluina myönnettävä tuki.
- Valtioneuvoston päätöksen puitteissa kyse on ns. tuetusta palvelusta.
- Koska kyseessä ei ole avustus, ei myöskään valtioneuvoston päätöstä sovelleta.

Asetusluonnoksen 4 § koskee hakemuksen sisältöä. Hakemuksessa tulisi ilmoittaa hakijan nimen lisäksi yrityksen koko. Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että epäselväksi jää, miksi yrityksen kokoa kysytään. Yrityksen koolla ei ole merkitystä vähämerkityksistä tukea myönnettäessä. Luonnonsuojelulain 4 luvun säännöksistäkään ei näyttänyt käyvän ilmi, miksi kyseinen tieto on tarpeen ja miten se vaikuttaa tuen saamiseen.

Uuden de minimis -asetuksen mukaan yksi yritys voi saada vähämerkityksistä tukea kolmen vuoden ajanjaksona enintään 300 000 euroa. Asetus sisältää yhden yrityksen määritelmän. Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että muistio- luonnosta voisi tarkentaa vielä siltä osin, että kerrottaisiin, minkä suuruisia tukia keskimäärin myönnetään. Siinä yhteydessä voisi todeta, onko sillä merkitystä, että jatkossa vähämerkityksisten tukien enimmäismäärä on suurempi. Samassa yhteydessä voisi myös mainita ao. valtion talousarvion määrärahamomentin ja käytettävissä olevan määrärahan.

Muulta osin maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole kommentoitavaa asiaan.

Osastopäällikkö

Tuula Packalen

Lainsäädäntöneuvos

Kirsi Taipale

Liitteet -

Jakelu YM Ympäristöministeriö

Tiedoksi -

VN/9653/2024-MMM-5

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: